

**Полякова О. В., канд. мист.**

Київський національний університет технологій та дизайну,  
01011 м. Київ, вул. Немировича-Данченка, 2; polyakova\_ov@ukr.net; 062853683.

## ***РОЛЬ ОСВІТЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО СПРИЙНЯТТЯ СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНОГО ЖИТЛА***

Житлове середовище, окрім свого утилітарно-практичного призначення, відіграє ще й важливу роль для мешканців як об'єкт естетичного сприйняття. Освітлення житлового середовища є невід'ємною складовою сприйняття простору в цілому та його художньо-образного вирішення. Майже для всіх приміщень житла є властивим поєднання природнього сонячного світла та штучного електричного, і, залежно від часу доби та функціональних процесів, що відбуваються в тій чи іншій зонах помешкання, сценарії залучення різних джерел світла можуть суттєво відрізнитися.

Дослідженнями питань штучного освітлення архітектурного середовища займалися М. І. Щепетков [5], В. П. Дубинський [1], С. А. Степанова [4]. Театральне освітлення, що є джерелом для запозичення деяких композиційних прийомів при побудові світлових сценаріїв, досліджували Д. Г. Ісмагілов та О. П. Древальова [2].

Світло та колір тісно пов'язані причинно-наслідковим зв'язком. Будь-який світловий потік у більшій чи меншій мірі впливає на сприйняття кольору оточення, підсилюючи його або змінюючи. Побутові освітлювальні прилади житла виконують дві основні функції: утилітарну – полягає у забезпеченні необхідним освітленням усіх функціональних процесів, та декоративну – в якості активних складових композиційної структури інтер'єру.

Освітлення в житловому середовищі вирішує наступні завдання: надання художньо-декоративних ефектів; підсилення стильової єдності предметно-просторового середовища; підкреслення композиційних домінант середовища; поділ простору на зони; утворення оптичних ілюзій (підвищення стелі, ефект «паріння» меблів, руйнування форми / рівноваги та ін.); створення динамічного освітлення; підвищення естетичних характеристик житла у вечірній час, організація нового індивідуального характеру сприйняття простору [1].

Можливі два підходи до використання штучного освітлення предметно-просторового середовища: налаштування відповідно до умов природнього освітлення та створення «театрального» ефекту, в якості протиставлення природньому [3]. Надання ефекту природнього освітлення в житлі полягає у створенні образу природніх світлових явищ, циклічності у варіюванні забарвлення та яскравості світла, що залежать від періоду доби, пір року, кліматичних особливостей місцевості. Притаманним для ефекту природнього освітлення є намагання відтворити у мешканців житла ті емоційні враження від естетичних якостей середовища, що з'являються у них під час спостереження за світловими явищами природи. Застосування в освітленні прийому плавної зміни інтенсивності та колірної температури «білого» сонячного світла, сприяє поліпшенню самопочуття мешканців житла через налаштування біологічного годинника. Для «театрального» ефекту освітлення житлового середовища властивим є використання повного спектру кольорів, їх змінюваність, створення оптичних ілюзій, підсилення декоративності образу, порушення тектоніки простору.

До категорії світлових засобів створення художньо-образних характеристик житлового середовища, окрім традиційних джерел освітлення, можна ще віднести і проєкційні системи. Дана технологія представлена комплексом з проєктора, відеокамери та програмного забезпечення. Відеокамера фіксує рухи людини, синхронізує дані з комп'ютером, який дає команду про зміну зображення проєктора. На сьогодні проєкційні системи є більш поширеними в середовищах торгівельно-розважальних центрів і виставкових комплексах у вигляді інтерактивних сенсорних поверхонь (стіни, підлога) та виконують здебільшого рекламно-

інформаційну функцію. Однак і в житловому середовищі засобами мультимедійного дизайну можна створити образність та посилити декоративну функцію. Наприклад, у дитячій ігровій кімнаті засобами інтерактивних проєкцій на поверхні стін та підлоги може бути створений образ фантазійного підводного світу або казкового лісу, з рухомими елементами оточення, що реагують на дії дитини. Також сучасні проєкційні системи можуть розширити функціональне призначення існуючих елементів меблів та обладнання. Наприклад, поверхня звичайного білого стола може стати екраном для проєціювання та перетворитись на поле для інтерактивної гри.

#### Література

1. Дубинський В. П. Архітектурно-художні принципи формування світло-кольорового середовища сучасного міста : автореф. дис. ... канд. архітектури : 18.00.01 «Теорія архітектури, реставрація пам'яток архітектури». Харків, 2007. 20 с.
2. Исмагилов Д. Г. Театральное освещение / Д. Г. Исмагилов, Е. П. Древалёва. М. : ЗАО «ДОКА Медиа», 2005. 360 с.
3. Коваль Л. М. Композиційні доміанти у формуванні смислових груп проектно-образних рішень освітлення предметно-просторового середовища засобами led-технологій. *Теорія та практика дизайну*. 2015. № 7. С. 100-109.
4. Степанова С. А. Динамика визуального образа города (на примере г. Хабаровска) : автореф. дис. ... канд. архит. : спец. 18.00.01 «Теория и история архитектуры, реставрация и реконструкция историко-архитектурного наследия». М. : МАРХИ, 2006. 27 с.
5. Щепетков Н. И. Световой дизайн города : учеб. пособ. М. : Архитектура-С, 2006. 320 с.

### ***РОЛЬ ОСВЕЩЕНИЯ В ФОРМИРОВАНИИ ХУДОЖЕСТВЕННО-ОБРАЗНОГО ВОСПРИЯТИЯ СРЕДЫ СОВРЕМЕННОГО ЖИЛЬЯ***

Полякова О. В.

### ***THE ROLE OF LIGHTING IN THE ARTISTIC PERCEPTION OF THE MODERN LIVING ENVIRONMENT***

Poliakova O. V.

**УДК 551.510.534:621.383.52**

**Сорокати́й Ю.О.**

Чернівецький національний університет імені Ю.Федьковича, вул. Коцюбинського, 2, Чернівці 58012, Україна, тел..0980806735, Email:y.sorokaty@chnu.edu.ua

### ***КРЕМНІЄВИЙ ФОТОДІОД ДЛЯ ВИМІРЮВАННЯ МОНОХРОМАТИЧНИХ СВІТЛОВИХ ПОТОКІВ***

Детектування світлових потоків, зокрема потоків монохроматичного випромінення, було і залишається актуальним завданням світлотехніки. Для вирішення цього завдання застосовуються, зокрема, фотодіоди, створені на основі різних напівпровідникових матеріалів, які обираються в залежності від довжинихвиль випромінення, потік якого потрібно досліджувати. Чутливість обраного фотодіоду буде залежати не тільки від величини потужності випромінення, а і від багатьох інших чинників, зокрема від співвідношення розмірів елементів його конструкції.

Тому, метою роботи є розробка фотодіоду для вимірювання монохроматичних світлових потоків, яка має бути оптимізована за конструктивними параметрами для забезпечення максимальної чутливості.

Результати дослідження.